

TUKITOIMIEN TSEKKAUSLISTA – Opiskelun pedagoginen tuki

Tämän tsekkauslistan avulla voidaan suunnitella opiskelun pedagogista tukea. Pedagogista tukea antavat kaikki opettajat ja ohjaajat. Voit tulostaa listan itsellesi ja pohtia, mitä tukitoimia on jo käytössä ja mitä tukitoimia voisi lisätä.

YLEISIÄ KEINOJA OPPIMISEN TUKEEN (tarkkaavaisuus, hahmottaminen, lukitaidot, kielitaito, yleiset oppimisvalmiudet)	
VAHVUUSPERUSTAISUUS JA POSITIIVINEN PEDAGOGIIKKA	
Vahvuusperustaisuus ja positiivinen ohjaaminen, huomataan mikä toimii, käytetään vahvuuksia ja osaamista, ja rakennetaan niiden päälle uusia taitoja	
Välitön, rakentava palaute	
OPISKELUPÄIVIEN STRUKTUURI JA ENNAKOINTI	
Yhteisesti sovitut raamit ja pelisäännöt teoriapäiviin	
Seuraavan viikon aikataulut ja muut tärkeät asiat viestillä opiskelijalle perjantaina (viikkoviesti)	
Aloitetaan opiskelupäivä aina samanlaisella rutiinilla: hiljaisuus, käydään läpi päivän aikataulu, aiheet ja tavoitteet.	
Opiskelupäivän rakenne esillä taululla	
Ennen kuin mennään uuteen aiheeseen, käydään läpi tärkeimmät uudet käsitteet. Kirjoitetaan ne taululle, ja varmistetaan, että kaikki ymmärtävät. Opiskelijat voivat kirjoittaa sanat vihkoon.	
Päivän loppuksi kerrataan lyhyesti päivän ydinasiat.	
SELKEÄKIELISYYS JA KUVATUKI	
Materiaalin kieliasun huomioiminen (selkeäkielisyys)	
Materiaalin visuaalinen selkeys (fontit, kappalejaot, otsikot yms.)	
Kuvatuettu materiaali	
Kuvat ohjauksen ja opetuksen tukena	
Selkokielliset, kuvitetut ammattitaitovaatimukset (kortit)	
Kiinnitetään huomiota selkeään puheeseen ja omaan puhenopeuteen. Ei vaadita kahta asiaa yhtä aikaa (esim. kirjoittaminen + kuuntelu / lukeminen + kuuntelu).	

CAREERIA

OPISKELUSTRATEGIOIDEN TUKI	
Ohjataan ja opetetaan muistiinpanotekniikoita	
Ohjataan käyttämään erilaisia tekniikoita kuten värien käyttö, alleviivauksia, ympyröimistä yms.	
Ohjataan opiskelijaa tekemään lukusuunnitelmia sekä kalenteroimaan omaa opiskeluaikaansa – kalenteri tarvittaessa tulostettuna	
MONIAMMATILLINEN TUKI JA PEDAGOGISET JÄRJESTELYT	
Henkilökohtainen ohjaus, tukiopeutus, pienryhmäopetus ja –ohjaus	
Ammatilliset pajat	
Moniammatillinen yhteistyö	
Ammatillisen ohjaajan tuki	
StudyO	
Eriyisopettajan tuki	
Opiskeluhoolto	
PEDAGOGINEN ERIYTTÄMINEN	
Annetaan kaikki materiaali ja tehtävät myös paperisina tukea tarvitsevalle opiskelijalle– tietokoneruudulta lukeminen voi olla joillekin opiskelijoille työlästä.	
Annetaan materiaali opiskelijalle etukäteen tutustuttavaksi.	
Eriytetään tehtäviä (laajuus, vaativuus, arviointi) - esim. tehtävien pilkkominen, vähentäminen, helpottaminen.	
Mahdollisuus rauhalliseen työskentelytilaan esim. tehtäviä tehdessä, tarvittaessa vastamelukuulokkeet tms. käyttöön	

LUKEMISEN JA KIRJOITTAMISEN TUKI	
Kaikki yleiset oppimisen tuen keinot	
Ääneen lukeminen päivittäin	
Äänikirjojen käyttäminen	
Yhdessä lukeminen: vuorolukeminen, kuorolukeminen, kapteenilukeminen – vahvistaa lukemisen sujuvuutta	
Jos äänne-kirjain vastaavuus on heikko: Ekapeli (alku/ maahanmuuttaja/ sujuvuus)	

CAREERIA

Rohkaistaan opiskelijaa monenlaisten tekstien äärelle - lukutaito vahvistuu vain lukemalla!	
Hyödynnetään lukemisen apuvälineitä: värikalvot, lukiviivaimet yms.	
Tekstin seuraaminen sormella, viivaimella tms.	
Hyödynnetään kirjoittamisen tukena sanelinta, tekstin muuttamista puheeksi yms. digivälineitä	
Huomioidaan lukuprosessin aikaavievyyttä tehtävissä- lisääjän antaminen	
Ohjataan opiskelijaa tekemään kysymyksiä luetusta tekstistä varmistamaan omaa ymmärtämistä. Kysymykset toimivat myös kertaamisena.	
Tiivistelmien, ideakarttojen ja alleviivausten tekemiseen ohjaaminen	
Tehtävien tekemisessä opettaja voi lukea tehtävän ääneen	
Mahdollisuus täydentää tehtäviä suullisesti	
Lukutekniikoiden opettelu: esim. SSMK (Silmäile, Syvenny, Muistele, Kertaa). Lukemista kannattaa tauottaa niin, että aina yhden asian jälkeen muistelee lukemaansa.	

HAHMOTTAMISEN TUKI	
Kaikki yleiset oppimisen tuen keinot	
Oppilaitoksen tilojen läpikäyminen kahden kesken opiskelijan kanssa. Tarvittaessa pohjakuvat paperilla.	
Kuvioiden, grafiikoiden ja taulukoiden läpikäyminen kielellisesti	
Kurssin aikataulut, viikko-ohjelmat yms. näkyvillä visuaalisessa muodossa ja myös puhuttuna	
Kellon aikojen kirjoittaminen sanallisen ohjeistuksen lisäksi, kellon opettelu (digitaalinen ja viisarikello)	
Abstraktien käsitteiden kielellistäminen, kuvittaminen, keskustelu	
Opiskelupäivien struktuuri ja ennakoitavuus	
Tekstin seuraaminen sormella, viivaimella tms.	
Sanallisesti sovitut asiat aina myös kirjallisesti viestinä	

CAREERIA

Reitti TEO-paikalle yhdessä läpi	
TEO- jakson aikataulut kirjallisesti/kuvallisesti (myös mihin aikaan tulee lähteä)	
Simulaatiot, visuaaliset kierrokset yms.	
Selkeät ohjeistukset ryhmätehtäviin	
Lautapeliin pelaaminen	

TARKKAAVUUDEN JA KESKITTYMISEN TUKI, NEPSY-PIIRTEIDEN TUKI

Kaikki yleiset oppimisen tuen keinot	
Hyödynnä tarkkaavuuden suuntaamisen tukemisessa katsekontaktia ja tarvittaessa opiskelijan nimen sanomista	
Vireystilan huomioiminen ja optimaalisen vireystilan tukeminen (taukojummat, toiminnallisuus, kehorentoutukset)	
Opiskelupäivän rakenteet strukturointi keskittymisen tukemiseksi <ul style="list-style-type: none"> • tärkeimmät keskittymistä vaativat asiat aamupäivään • Ruokailun jälkeen toiminnallista tekemistä, ryhmätyötä • Päivän loppuun tärkeimpien ydinasioden kertausta 	
Työrauhan ylläpitäminen ryhmässä	
Puhelimet pois pöydiltä/kädestä	
Istumapaikan huomioiminen (usein eturivissä/toisessa rivissä, reunassa on hyvä)	
Yksilölliset, henkilökohtaiset ohjeistukset	
Aistiärsykkeiden huomioiminen tilassa – valaistus, äännet, visuaaliset ärsykkeet, tuoksut yms.	
Tehtävien ja toimintojen pilkkominen ja tauottaminen (esim. muistilapuille /Kanban - pohjaan)	
Tarvittaessa kuuntelun apuvälineenä esim. stressipallo, neuletyö, piirtely	
Pomodoro – tekniikka itsenäisen työskentelyn apuna (20-25min työtä, 5 min taukoa, kolmen/neljän setin jälkeen pidempi tauko)	
Ajastimen käyttäminen	

CAREERIA

Työtehtävien ja työvaiheiden opetteluun kuvatuki	
Ryhmäkeskusteluissa ohjataan puhumaan vuorotellen ja ohjataan toisten kuuntelemiseen	

TOIMINNANOHJAUKSEN TUKI	
Kaikki yleiset oppimisen tuen keinot	
Sanallista toiminnan alku. Toista ohjeet koko ryhmälle, ja tarvittaessa yksittäiselle opiskelijalle	
Kuvallinen / kirjoitettu ohjeistus toiminnan kulusta sekä toiminnan tavoitteista esillä	
Varmista opiskelijan ymmärtäminen (Mitä teet ensin? Mitä teet seuraavaksi?Kertoisitko vielä ääneen antamani ohjeen.)	
Ohjaa opiskelijaa ohjaamaan omaa toimintaansa oman puheen avulla (ensin-sitten/seuraavaksi - lopuksi)	
Ajastin, time timer tms. näkyvillä	
Vertaisoppimisen hyödyntäminen, pari/pienryhmätyöskentely toiminnan ohjauksen tukena	
Kannustava palaute, kun toiminta on alkanut ja etenee	

TYÖELÄMÄSSÄ OPPIMISEN TUKI	
Selkeäkielinen ja perusteellinen perehdytys	
Selkeät, saavutettavat tavoitteet (näkyvillä)	
Lähiohjaus työpaikalla, mallintaminen	
Kuvitetut työtehtäväkortit	
Kuvitetut, selkokielliset ammattitaitovaatimukset –ammattitaitovaatimusten purkaminen käytännön työtehtäviksi	
Työpäivän struktuuri	
Työajan ja työtehtävien suunnittelu etukäteen visuaaliseen kalenteriin/viikko-ohjelmaan, ajankäytön suunnittelu	

CAREERIA

Kuvatuetut, selkeäkieliset ohjeet, varmistetaan opiskelijan ymmärtäminen (pyydetään esim. toistamaan ohje)	
Tehtävien ja ohjeiden pilkkominen	
Oppimispäiväkirjan kirjoittaminen joka päivä	
Säännölliset ohjaustapaamiset	
Säännöllinen palautteen antaminen työpaikalla	
Itsearviointiin kannustaminen	
Näytön suunnittelun tuki ja ohjaus	

ERITYINEN TUKI – NÄMÄ VAIN ERITYISEN TUEN PÄÄTÖKSELLÄ	
Kaikki yleiset oppimisen tuen keinot voivat olla käytössä myös erityisen tuen opiskelijalla	
Poikkeaminen ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista (pt)	
Osaamisen arvioinnin mukauttaminen (pt)	
Erityiset opetusjärjestelyt (esim. Pomppu)	

Lähteet:

Sandberg, Erja: Pedagoginen tuki perusopetuksella ja toisella asteella. 2022.

Oksanen, J. & Sollasvaara, R. (toim.) Esteille hyvästit. Opas autismikirjon sekä adhd- ja tourette-oireisten lasten kasvattajille. Autismisäätiö 2019.

Ohjaan.fi

Oppimisen tuen pieni käsikirja. 2021. Joensuun seudun erilaiset oppijat ry (Jose ry)

CAREERIA

CAREERIA

